

PRITARTA

Rokiškio rajono savivaldybės tarybos

2011 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. TS-3.38

**ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS
PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2010 METŲ
ATASKAITA**

TURINYS

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA.....	3
II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS.....	3
III. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA.....	5
IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ.....	6
V. VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS.....	18
VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS.....	20
VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS, VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ.....	22
VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS.....	23
IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS.....	25
X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS.....	25
XI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PRIEMONIŲ VYKDYMAS.....	26

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Rokiškio rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2010 m. ataskaitoje pateikiami teisės aktai, reglamentuojantys visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybėje, trumpai aptariami vidiniai, išoriniai veiksniai, turėję įtakos visuomenės sveikatos priežiūros veiklai.

Pateikiami ir palyginami grafiškai statistiniai 2006 – 2009 m. duomenys ir jų analizė apie demografinę situaciją Rokiškio rajono savivaldybėje, gyventojų sveikatą, 2009 m. rajono gyventojų sveikatos rodikliai lyginami su 2006 m. rodikliais. Aptariamos vykdytos valstybinės prevencinės visuomenės sveikatos programos ir pateikiami jų rezultatai.

Aprašomas visuomeninių organizacijų, savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros veiklos įgyvendinimą Rokiškio rajono savivaldybėje.

Pateikiama informacija apie mokinių skaičių savivaldybėje 2010 m. rajone vykdytą vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros veiklą.

Aptariami savivaldybės, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai, Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos, skirtos visuomenės sveikatos priežiūrai įgyvendinti savivaldybėje.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus ir savivaldybės tarybos sprendimus visuomenės sveikatos priežiūros klausimais, pateikiamos artimiausio laikotarpio savivaldybės vykdomos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos prioritetinės kryptys dėl visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo gerinimo.

II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS

Rokiškio rajono savivaldybės tarybos priimtų 2010 m. teisės aktų sąrašas

Eil. Nr.	Data	Dok. Nr.	Priimti sprendimai
1.	2010-01-29	TS-1.19	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos sudarymo ir nuostatų patvirtinimo“
2.	2010-02-26	TS- 2. 39	„Dėl pritarimo teikti projekto „Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro infrastruktūros plėtra“ paraišką ir dalinio jo finansavimo“
3.	2010-02-26	TS- 2.36	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2009 m. ataskaitos“
4.	2010-02-26	TS-2.37	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos vykdymo 2009 metų ataskaitos“

5.	2010-02-26	TS- 4.61	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos sąmatos 2010 metams patvirtinimo“
6.	2010-03-26	TS-4.62	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2010 -2012 metų programos patvirtinimo“
7.	2010-04-30	TS-5.83	„Dėl pritarimo bendradarbiavimo sutarčiai“
8.	2010-07-14	TS-7.109	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2010 metų veiklos programos patvirtinimo“
9.	2010-07-14	TS- 7.108	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. kovo 7 d. sprendimo Nr. 3.51 „Dėl nusikaltimų prevencijos ir narkotikų kontrolės komisijos sudarymo“ dalinio pakeitimo“
11.	2010-09-24	TS-8.130	„Dėl įgaliojimų suteikimo Rokiškio rajono bendrojo lavinimo mokyklų direktoriams“
12.	2010-12-28	TS-12.197	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2010 metų kovo 26 d. sprendimo Nr. TS- 4.61 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos sąmatos 2010 metams patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“
13.	2010-10-29	TS- 10.150	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2005 m. liepos 15 d. sprendimo Nr. TS- 8.112 „Dėl Komisijos, užtikrinančios užkrečiamų ligų kontrolę rajone, sudarymo ir jos nuostatų bei būtinojo hospitalizavimo ir (ar) būtinojo izoliavimo tvarkos patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“
14	2010-01-29	TS- 1.3	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2009 metų priemonių vykdymo ataskaitos ir 2010 metų sąmatos patvirtinimo“

15.	2010-11-25	TS-11.159	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2010 m. sausio 29 d. sprendimo Nr. TS- 1.3 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2009 metų priemonių vykdymo ataskaitos ir 2010 metų sąmatos patvirtinimo“ dalinimo pakeitimo“
-----	------------	-----------	---

Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus priimtų 2010 m. teisės aktų sąrašas

1.	2010 -09-3	AV- 563	Dėl Rokiškio rajono savivaldybės ekstremalių situacijų operacijų centro sudėties ir darbo organizavimo nuostatų patvirtinimo
2.	2010 -10-04	AV- 573	Dėl gripo profilaktikos ir priešepideminių priemonių 2010-2011 metų plano patvirtinimo
3.	2010- 06- 16	AV- 365	„Dėl rekomendacijų, pateiktų Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro valdymo ir veiklos vertinimo vidaus audito ataskaitoje, įgyvendinimo priemonių plano tvirtinimo.
4.	2010-06-18 2010 -08-19 2010-12-30	AV-370 AV-474 AV- 792	„Įsakymai dėl traukimo šaltinio trukmės prailginimo“

Rokiškio rajono savivaldybės mero potvarkiai priimti 2010 m.

1.	2010-10-29	MV- 40	„Dėl Rokiškio rajono savivaldybės asmenų būtiną hospitalizavimo ir (ar) izoliavimo organizavimo“
----	------------	--------	---

III . SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

Svarbiausieji išoriniai ir vidiniai veiksniai, kurie ataskaitiniais biudžetinėmis metais turėjo įtakos savivaldybės vykdytai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai.

Išoriniai veiksniai. Įgyvendinant Lietuvos nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2006-2013 metų strategijos įgyvendinimo priemonių 2009-2013 metų planą ir siekiant įtvirtinti visuomenės sveikatos svarbą savivaldybių politikoje Rokiškio rajono savivaldybės taryba 2010 m. prisidėjo prie Sveikatos apsaugos ministerijos įgyvendinimo strategijos, numatydama savivaldybės biudžete Rokiškio rajono visuomenės sveikatos biuro finansavimą. Su strategijos įgyvendinimu tiesiogiai susijęs veiksnys - parama iš Sveikatos apsaugos ministerijos. Sveikatos apsaugos ministerija rėmė visuomenės sveikatos priežiūros veiklos iniciatyvą Rokiškio

savivaldybėje. Yra parengtos gairės 2009-2011 metais plėtoti savivaldybių visuomenės sveikatos biurų infrastruktūrą ES struktūrinių fondų lėšomis. Reikia pripažinti, kad yra tam tikra teisinio reglamento stoka visuomenės sveikatos paslaugų teikimo srityje, dėl kurios biuras negali atlikti jiems priklausančių funkcijų teikdami paslaugas bendruomenei.

Vidiniai veiksniai. Nestabilus sveikatos priežiūros finansavimas (PSDF lėšomis finansuojamų veiklos rūšių apmokėjimo pasikeitimai, neaiškios gyventojų visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios ir aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos finansavimo perspektyvos. Nepalanki socialinė, ekonominė situacija visuomenėje yra didėjančių psichinių susirgimų priežastis, sąlygojanti ir sveikatos netolygumų didėjimą.

Kitu neigiamu veiksniu galima laikyti tai, kad savivaldybės gyventojams vis dar sunku suprasti ir atskirti dviejų įstaigų, įgyvendinančių visuomenės sveikatos priežiūrą (t.y. Visuomenės sveikatos biuro ir visuomenės sveikatos centro rajono skyriaus), paskirtį ir jų vykdomas funkcijas.

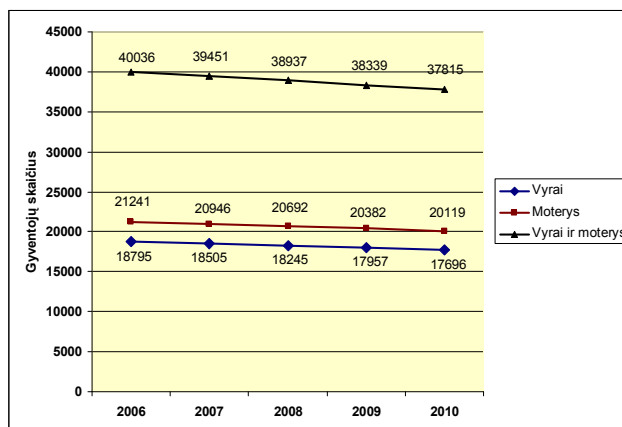
IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ

Bendruomenės sveikatos būklės analizė buvo vykdoma vykdoma Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2010–2012 metų programą, patvirtintą Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2010m. kovo 26 d. sprendimu Nr. TS- 4.62. Buvo renkami 2006–2009 m. (pagal duomenų šaltinių teikiamą informaciją) Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos būklę atspindintys rodikliai: gyventojų mirtingumas, gimstamumas, sergamumas psichikos, priklausomybės, neinfekcinėmis ir infekcinėmis ligomis, traumų skaičius ir kt.. Dauguma sveikatos rodiklių buvo gauti iš centralizuotai teikiamų duomenų šaltinių: Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Higienos instituto Sveikatos informacinio centro leidinių ir kompiuterinių duomenų bazių, taip pat iš Panevėžio teritorinės ligonių kasos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos policijos eismo priežiūros tarnybos, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos, Rokiškio rajono darbo biržos, Rokiškio rajono visuomenės sveikatos centro.

DEMOGRAFINĖ IR SOCIALINĖ EKONOMINĖ BŪKLĖ

Lietuvoje jau beveik dvidešimt metų dėl neigiamos natūralios kaitos bei didelės emigracijos sparčiai mažėja gyventojų skaičius. Rokiškio rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, gyventojų skaičius mažėja. 2010 m. Rokiškio rajono savivaldybėje buvo registruota 37815 gyventojų, t.y. 524 gyventojais mažiau, palyginti su 2009 metais, ir 2221 gyventojų mažiau, palyginti su 2006 metais. (žr. 1 pav.)

1 pav.



1 lentelė. Gyventojų skaičius

	2006m.	2007m.	2008m.	2009m.	2010
Lietuva	3403284	3384879	3366357	3349872	3329039
Panevėžio apskritis	289628	325119	284235	281252	278426
Rokiškio r. savivaldybė	40036	39451	38937	38339	37815

Gyventojų skaičiaus pasiskirstymas pagal lytį Rokiškio rajono savivaldybėje rodo, kad 2010 m. savivaldybėje gyveno 53.2 proc. moterų, tai 6.4 proc. daugiau nei vyrų. 2010 metais 100 vyrų teko 113 moterų. 2010 m. didžiausią Rokiškio rajono savivaldybės gyventojų dalį pagal amžiaus grupes sudarė 18-44 metų asmenys (35.0 proc.). Mažiausią populiacijos dalį - 18 metų neturintys gyventojai. Pastarųjų metų laikotarpiu daugėja gyventojų, kuriems 45 ir daugiau metų.

Mažėjant gimstamumui ir ilgėjant vidutinei gyvenimo trukmei stebima gyventojų senėjimo tendencija (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Natūrali gyventojų kaita

Lietuva						
	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.	1000 gyv.	Abs. sk.	1000 gyv.	Abs. sk.	1000 gyv.
Gimstamumas	32346	9,6	35065	10,5	36682	10,9
Mirtingumas	45624	13,5	43832	13,1	42032	12,6
Natūralus gyventojų prieaugis	-	-3,9	-8767	-2,6	-5350	-1,6
Rokiškio rajono sav.						

	2007m.		2008m.		2009m.*	
	Abs. sk.	1000 gyv.	Abs. sk.	1000 gyv.	Abs. sk.	1000 gyv.
Gimstamumas	281	7.2	337	8.7	305	8
Mirtingumas	681	17.4	714	18.5	661	17.4
Natūralus gyventojų prieaugis	-400	-10.2	-377	-9.8	-356	-9.4

3 lentelė. Registruoti bedarbiai

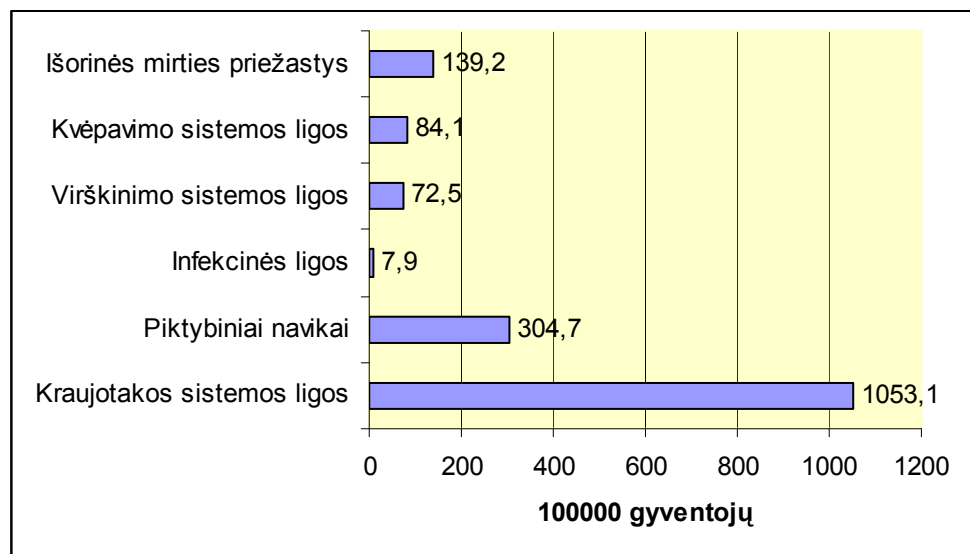
Savivaldybės pavadinimas	2007 m.		2008 m.		2009m.		2010 m.	
	Bedarbių sk.	%*	Bedarbių sk.	%*	Bedarbių sk.	%*	Bedarbių sk.	%*
Rokiškio rajono sav.	1400	6	1200	5,2	2400	6,3	3600	15,7

* procentai nuo darbingo amžiaus savivaldybės gyventojų

Rokiškio rajono gyventojų mirties priežastys 2009 m.

Nagrinėjant mirties priežasčių struktūrą Rokiškio rajono savivaldybėje 2007–2009 m. daugiausia mirčių atvejų buvo užregistruota dėl kraujotakos sistemos ligų. Antroje vietoje – mirtys dėl susirgimų piktybiniais navikais. (žr. 2 pav.)

2 pav.



2009 m., palyginti su 2008 m., mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų padidėjo 2,72 procento (žr. 4 lentelę). Šis rodiklis viršija šalies rodiklį 50 procentų.

4 lentelė. Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	100000 gyv.	Abs. sk.*	100000 gyv.	Abs. sk.*	100000 gyv.
Lietuvos Respublika	24375	720,1	23682	703,5	23365	697,5
Panevėžio apskritis	2246	782,4	2345	825,1	2199	781,9
Rokiškio rajono sav.	375	951,7	393	1009,4	404	1053,1

Antrą vietą Rokiškio rajono savivaldybės gyventojų mirties priežasčių struktūroje užimančios piktybiniai navikai, 2009 m. palyginti su 2008 m., sumažėjo 15,2 procentais (žr. 5 lentelę)

5 lentelė. Mirtingumas nuo piktybinių navikų

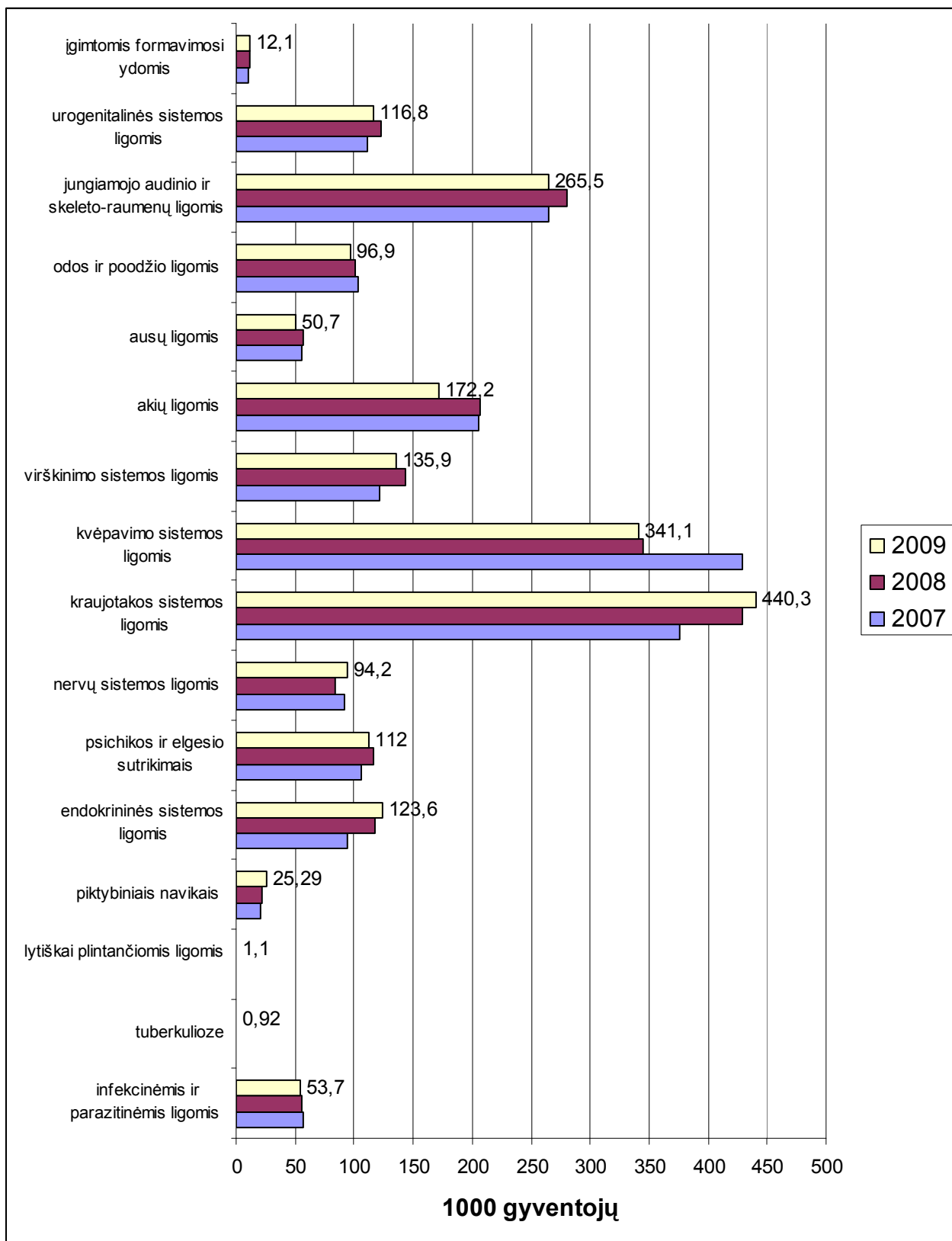
	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	100000 gyv.	Abs. sk.*	100000 gyv.	Abs. sk.*	100000 gyv.
Lietuvos Respublika	8303	245,3	8288	246,2	8157	243,5
Panevėžio apskritis	780	271,6	756	266	805	286,2
Rokiškio rajono sav.	132	334,2	138	354,6	117	304,6

Bendrasis sergamumas įvairiomis ligomis 2007-2009 metais

Analizuojant bendrojo sergamumo situaciją paaiškėjo, kad daugiausia sergama kraujotakos sistemos ligomis, kurios sudaro 440,3 atvejų 1000 gyventojų, tai yra 2009 metais beveik kas antras Rokiškio gyventojas sirgo šiomis ligomis (3 pav.). Kvėpavimo sistemos ligos užima antrą vietą sergamumo struktūroje. Trečią vietą užima jungiamojo audinio ir skeleto-raumenų sistemos ligos, kuriomis iš 1000 gyventojų serga 266 Rokiškio gyventojai. Akių ligos yra ne ką mažiau svarbios nei anksčiau aptartos. Norint apsaugoti regėjimą, svarbu žinoti veiksnius, kurie silpnina arba visai sugadina jį. Vaikystėje ir ypač paauglystėje labai svarbu užkirsti kelią sutrikimų plitimui. Sergamumas akių ligomis sudaro 172 atvejų iš 1000 gyventojų, tai yra beveik kas šeštas Rokiškio gyventojas serga šiomis ligomis. Pastebima, jog vis daugiau sergama endokrininėmis ligomis. Įvairūs endokrininiai sutrikimai daro didžiulę neigiamą įtaką psichikai, širdies bei apskritai viso organizmo veiklai. Endokrininės sistemos ligos Rokiškio rajono savivaldybėje nuo 2007 iki 2009 m. metų turėjo tendenciją didėti.

Virškinimo, urogeninės sistemos, nervų sistemos ligų bendras sergamumas sudarė atitinkamai 135, 116 ir 94 atvejų iš 1000 gyventojų atitinkamai

3 pav.



Sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis Rokiškio rajono savivaldybėje nuo 2006 m. iki 2009m. išlieka gana didelis. 2009 metais sergamumas sumažėjo 4,9 procento, tačiau buvo 27,96 procento didesnis už Lietuvos vidurkį (žr. 6 lentelę)

6 lentelė. Sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
Lietuvos Respublika	134549	39,7	129338	38,5	126689	37,9
Panevėžio apskritis	11973	41,7	10672	37,7	10702	38,2
Rokiškio rajono sav.	2000	50,7	1972	51,0	1846	48,5

2009 m. bendrasis sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis, palyginti su 2008 m., sumažėjo 3,76 procento (žr. 7 lentelę).

7 lentelė. Bendrasis sergamumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
Panevėžio apskritis	13466	46,9	12982	45,9	12963	46,3
Rokiškio rajono sav.	2233	56,6	2157	55,8	2043	53,7

Rokiškio rajono savivaldybėje infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis 2009 m. dažniausiai sirgo 0-17 metų asmenys. Mažiausiai susirgimų užregistruota virš 65 metų amžiaus grupėje. Palyginti su 2008 m., sergančiųjų infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis rodiklis padidėjo 18-44, 45-64 ir virš 65 metų amžiaus grupėse (žr. 8 lentelę).

8 lentelė. Infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis sergantys asmenys pagal amžiaus grupes

Amžiaus grupės	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
0-17	841	106,3	875	115,5	770	106,3
18-44	657	47,8	612	45,0	639	47,6
45-64	401	41,6	395	41,1	400	41,8
65+	340	41,7	295	36,2	298	36,9

2009 m., palyginti su 2007 m., Rokiškio rajono savivaldybėje bendras sergamumas tuberkulioze sumažėjo, bet 10,8 procentų didesnis, palyginti su 2008 m. (žr. 9lentelę).

9 lentelė. Bendrasis sergamumas tuberkulioze

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
Lietuvos Respublika	6364	1,88	5756	1,71	5326	1,59
Panevėžio apskritis	930	3,24	759	2,67	681	2,42
Rokiškio rajono sav.	57	1,45	32	0,83	35	0,92

2007-2010 m. Rokiškio rajono savivaldybėje nebuvo registruotas nė vienas susirgimas difterija, kokliušu, stablige, poliomiellitu, tymais, raudonuke, Haemophilus influenzae.2008 ir 2009 m. Rokiškio rajono savivaldybėje neužregistruotas nė vienas susirgimas hepatitu B, o 2007 m buvo registruoti 2 sergantys asmenys.

2009 m. Rokiškio rajono savivaldybėje užregistruoti 9 erkiniu encefalitu sergantys asmenys, 2008 metais tebuvo 1. (žr. 10 lentelę).

10 lentelė. Sergamumas erkiniu encefalitu

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.	10000 gyv.	Abs. sk.	10000 gyv.	Abs. sk.	10000 gyv.
Lietuvos Respublika	234	0,69	220	0,65	617	1,83
Rokiškio rajono sav	2	0,51	1	0,26	9	2,34

Sergamumas Laimo liga Rokiškio rajono savivaldybėje 2009 m., palyginti su 2008 m. išaugo 2,2 karto ir 2,5 karto viršija Lietuvos vidurkį (žr. 11 lentelę).

11 lentelė. Sergamumas Laimo liga

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.	10000 gyv.	Abs. sk.	10000 gyv.	Abs. sk.	10000 gyv.
Lietuvos Respublika	1396	4,11	1151	3,39	3600	10,66
Rokiškio rajono sav.	40	10,14	46	11,81	101	26,34

Sergamumas lytiškai plintančiomis ligomis Rokiškio rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, 2006-2008 m. sumažėjo. 2009 m., palyginti su 2008 m., sergamumas šiomis ligomis sumažėjo 14,9 procento (žr. 12 lentelę). Nuo 2007 ir 2008 m. lytiškai plintančiomis ligomis vyrai sirgo 2 kartus rečiau nei moterys.

12 lentelė. Sergamumas lytiškai plintančiomis ligomis

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
Lietuvos Respublika	6228	1,84	5441	1,62	5570	1,67
Panevėžio apskritis	413	1,44	365	1,29	354	1,27
Rokiškio rajono sav.	52	1,33	49	1,27	41	1,08

2009 m., lyginant pagal amžiaus grupes, sergančių lytiškai plintančiomis ligomis 2009 m. daugiausia buvo 25-44 metų amžiaus grupėje. Palyginti su 2008 m., visose amžiaus grupėse stebimas asmenų, sergančių lytiškai plintančiomis ligomis mažėjimas, išskyrus 35-44 m. amžiaus grupę – sergančių asmenų padaugėjo 41,2 proc. (žr. 13 lentelę).

13 lentelė. Lytiškai plintančiomis ligomis sergantys asmenys pagal amžiaus grupes

Amžiaus grupės	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
18-24	10	2,33	12	2,75	8	1,82
25-34	11	2,87	16	4,26	11	2,93
35-44	19	3,43	11	2,04	15	2,88
45-54	12	2,18	10	1,8	4	0,71

2007-2009 m. Rokiškio rajono savivaldybėje naujų ŽIV ir AIDS atvejų nebuvo registruota (žr. 14, 15 lenteles)

14 lentelė. Bendrasis sergamumas ŽIV

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.	100000 gyv.	Abs. sk.	100000 gyv.	Abs. sk.	100000 gyv.
Lietuvos Respublika	1174	34,87	1242	37,08	1393	41,84

Panevėžio apskritis	12	4.22	14	4.98	17	6.11
Rokiškio rajono sav.	3	7.7	3	7.82	3	7.93

15 lentelė. Bendrasis sergamumas AIDS

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.	100000 gyv.	Abs. sk.	100000 gyv.	Abs. sk.	100000 gyv.
Lietuvos Respublika	81	2,41	117	3,49	135	4,06
Panevėžio apskritis	4	1.41	4	1,42	5	1,80
Rokiškio rajono sav.	1	2.57	0	0	0	0

16 lentelė. Bendrasis sergamumas piktybiniais navikais

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
Lietuvos Respublika	51450	15,2	55983	16,63	58656	17,51
Panevėžio apskritis	5708	19,88	5960	20,97	6252	22,23
Rokiškio rajono sav	800	20,28	838	21,53	970	25,29

Tarp asmenų, sergančių piktybiniais navikais, pagal lytį 2009 m. daugiau buvo vyrų nei moterų. Ir moterų, ir vyrų, sergančių piktybiniais navikais, skaičius, palyginti su 2008 m., padidėjo daugiau nei 10 procentų (žr.16 lentelė). Lyginant pagal amžiaus grupes, 2009 m. Rokiškio rajono savivaldybėje piktybiniais navikais dažniausiai sirgo 65 metų ir vyresni asmenys. Palyginti su 2008 m., asmenų, sergančių piktybiniais navikais, 2009 m. padaugėjo visose amžiaus grupėse. Analizuojant moterų, sergančių krūties piktybiniais navikais, Rokiškio rajono savivaldybėje duomenis pagal amžių, daugiausia sergančių šia liga 2009 m. buvo tarp 65 metų ir vyresnio amžiaus moterų. 2009 m., palyginti su 2008 m., šie rodikliai didėjo 45-65 m. ir vyresnio amžiaus grupėse. 2009 m., palyginti su 2008 m., bendras sergamumas gimdos kaklelio piktybiniais navikais padidėjo 23,5 procento (žr.18 lentelė).

17 lentelė. Bendrasis sergamumas gimdos kaklelio piktybiniais navikais

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs.	1000	Abs.	1000	Abs.	1000

	sk.*	mot.	sk.*	mot.	sk.*	mot.
Lietuvos Respublika	2115	1,17	2249	1,25	2292	1,28
Panevėžio apskritis	233	1,52	246	1,62	272	1,81
Rokiškio rajono sav.	29	1,39	28	1,36	34	1,68

Bendras sergamumas priešinės liaukos piktybiniais navikais 2009 m. buvo 25,3 procento didesnis, palyginti su 2008 m. (žr.18 lentelę). Lyginant pagal amžių, daugiausiai vyrų, sergančių priešinės liaukos piktybiniais navikais, buvo tarp 65 metų ir vyresnio amžiaus vyrai.

18 lentelė. Bendrasis sergamumas priešinės liaukos piktybiniais navikais

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 vyr.	Abs. sk.*	1000 vyr.	Abs. sk.*	1000 vyr.
Lietuvos Respublika	9667	6,13	11423	7,29	12302	7,89
Panevėžio apskritis	1126	8,42	1263	9,54	1394	10,64
Rokiškio rajono sav.	141	7,62	162	8,89	203	11,28

2009 m. Rokiškio rajono savivaldybėje gyventojų bendrasis sergamumas odos piktybiniais navikais, palyginti su 2008 m., išaugo 26,2 procento (žr.19 lentelę). Asmenų, sergančių odos piktybiniais navikais, skaičiaus rodiklis pagal lytį 2009 m. buvo 2,72 moterų ir 1,8 vyrų 1000-čiui gyventojų, t.y. moterys odos piktybiniais navikais sirgo 71,9 procento dažniau nei vyrai. Pagal amžiaus grupes 2009 m. Rokiškio rajono savivaldybėje odos piktybiniais navikais daugiausia sirgo 65 metų ir vyresni asmenys.

19 lentelė. Bendrasis sergamumas odos piktybiniais navikais

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
Lietuvos Respublika	5416	1,6	5622	1,67	6130	1,83
Panevėžio apskritis	445	1,55	432	1,52	450	1,6
Rokiškio rajono sav.	71	1,79	65	1,68	82	2,13

2009 m. Rokiškio rajono savivaldybėje gyventojų bendrasis sergamumas endokrininės sistemos ligomis, palyginti su 2008 m., išaugo 4 procentais. 2008 m. Rokiškio rajono savivaldybėje šios ligos rodikliai buvo didesni už Lietuvos vidurkį 41,6 proc.(žr. 20 lentelę).

20 lentelė. Bendrasis sergamumas endokrininės sistemos ligomis

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
Lietuvos Respublika	235926	69,7	272414	81.1	291650	87.30
Panevėžio apskritis	23170	80.7	25834	91.4	27547	98.4
Rokiškio rajono sav	3700	93.79	4528	117.2	4707	123.6

Pagal amžiaus grupes 2009 m. Rokiškio rajono savivaldybėje endokrininės sistemos ligomis daugiausia sirgo 65 metų ir vyresni asmenys. 2009m., palyginti su 2008 m., asmenų sergančių endokrininės sistemos ligomis, padaugėjo visose amžiaus grupėse, išskyrus 0-17 m. (žr. 21 lentelę).

21lentelė. Endokrininės sistemos ligomis sergantys asmenys pagal amžiaus grupes

Amžiaus grupės	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
0-17	236	29.84	290	38.33	259	35.76
18-44	437	31.83	480	35.3	519	38.62
45-64	1179	122.27	1322	137.55	1429	149.13
65+	1147	140.7	1445	177.12	1487	184.09

2009 m. Rokiškio rajono savivaldybės gyventojų bendrasis sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais, palyginti su 2008 m., sumažėjo 3,4 proc. 2009 m. Rokiškio rajono savivaldybėje šios ligos rodiklis buvo beveik 2 kartus didesnis už Lietuvos vidurkį (žr. 22 lentelę).

22 lentelė. Bendrasis sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
Lietuvos Respublika	190535	56,29	201020	59,86	201678	60.39
Panevėžio apskritis	24595	85.66	25267	89.37	25189	90.01
Rokiškio rajono sav	4166	105.60	4495	116.34	4266	112.04

Bendras sergamumas kraujotakos sistemos ligomis 2007–2009m. didėjo. 2009 m., palyginti su 2008 m., Rokiškio rajono savivaldybėje šis rodiklis padidėjo 2,8 procento. 2009 m. šis rodiklis buvo 60 procentų didesnis už Lietuvos bendro sergamumo vidurkį (žr. 23 lentelę). Tarp asmenų, sergančių kraujotakos sistemos ligomis, pagal lytį 2009 m. buvo 70,6 procento daugiau moterų nei vyrų.

23 lentelė. Bendrasis sergamumas kraujotakos sistemos ligomis

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
Lietuvos Respublika	841210	248,52	891984	264,97	918471	275.0
Panevėžio apskritis	95473	332.52	97263	344.00	102269	365.5
Rokiškio rajono sav.	14850	376.44	16560	428.60	16764	440.3

Bendras sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis 2009 m., palyginti su 2008 m., sumažėjo 1 procentu. (žr. 24 lentelę).

24 lentelė. Bendrasis sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
Lietuvos Respublika	1471576	434,75	1283457	381,26	1368199	409.70
Panevėžio apskritis	126343	440.04	107598	380.30	111692	399.10
Rokiškio rajono sav.	16929	429.12	13346	345.40	12988	341.10

Analizuojant vaikų sergamumo įvairiomis ligomis didžiausias sergamumas Rokiškio rajono savivaldybėje 2009 m. stebimas kvėpavimo sistemos ligomis. Antroje vietoje - vaikų sergamumas virškinimo sistemos ligomis, o trečioje - infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis. 2009 m., palyginti su 2008 m., Rokiškio rajono savivaldybėje išaugo vaikų sergamumas virškinimo ir kvėpavimo sistemos ligomis (žr. 25 lentelę).

25 lentelė. 0-17 m. vaikų sergamumas

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 vaikų	Abs. sk.*	1000 vaikų.	Abs. sk.*	1000 vaikų

Sergamumas kvėpavimo sistemos ligos	4578	578.9	3868	510.87	3823	527.63
Sergamumas infekcinės ir parazitinės ligos	841	106.32	875	115.54	770	106.29
Sergamumas virškinimo sistemos ligos	984	124.41	1072	141.58	1055	145.58
Sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimai	438	55.42	477	63.03	427	58.94
Sergamumas nervų sistemos ligos	320	40.44	325	42.92	284	39.15

Rokiškio rajono savivaldybėje 2009 m. buvo užregistruota 20,5 procento daugiau apsinuodijimų nei 2008 m. Pastaraisiais metais šis rodiklis didėja, be to, jis beveik 5 kartus viršija šalies rodiklį. (žr. 26 lentelę).

26 lentelė. apsinuodijimai

	2007m.		2008m.		2009m.	
	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.	Abs. sk.*	1000 gyv.
Lietuvos Respublika	1692	0,5	1582	0,47	2013	0,6
Panevėžio apskritis	241	0,84	265	0,94	272	0,97
Rokiškio rajono sav.	89	2,25	91	2,36	113	2,97

V . VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS

Rokiškio rajono savivaldybėje 2010 m. VšĮ Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras (toliau-PASPC) ir R. Burnicko bendrosios praktikos gydytojo kabinetas (toliau-BPGK) vykdė valstybines prevencines sveikatos programas, finansuojamas iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų.

Buvo vykdomos penkios prevencinės valstybinės programos:

1. Gimdos kaklelio patologijos ankstyvos diagnostikos programa. .
2. Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio programos paslauga.
3. Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa.
4. Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa.
5. Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa.

Preveninių programų įgyvendinimas VšĮ Rokiškio PASPC 2010 metais:

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	Planas 2010 m.	Įvykdymas skaičiais ir %
1.	Gimdos kaklelio piktybinių navikų preventinių priemonių programa		
1.1.	Informavimo paslauga	1896	806-42,5
1.2.	Gimdos kaklelio citologinio tepinėlio paėmimas ir rezultatų vertinimo paslauga	1896	1244-65,6
2.	Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio programa	1991	427-21,4
3.	Priešinės liaukos vėžio ankstyvos diagnostikos programa	2101	811-38,6
4.	Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių programa	4140	2279-55,0
5.	Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa	2508	35-1,4

Preveninių programų įgyvendinimas BPGK

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	Planas 2010m.	Įvykdymas skaičiais ir %
1.	Gimdos kaklelio piktybinių navikų preventinių priemonių finansavimo programa	535	337-63,0
2.	Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio programa	95	72-76,0
3.	Priešinės liaukos vėžio ankstyvos diagnostikos programa	207	205-99,0
4.	Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių programa	844	464-55,0
5.	Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa	26	30-115,0

Žemi profilaktinių programų įgyvendinimo rodikliai vis dar rodo žmonių abejingumą (nenorą) profilaktiškai tikrintis.

Vykdyta valstybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2010-2010 metų programa (žr. IV. Bendruomenės sveikatos būklės analizė).

Savivaldybėje vykdytos Lietuvos nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2006-2013 metų strategijos įgyvendinimo priemonių 2009-2013 metų plane numatytos priemonės: plėtojama visuomenės sveikatos priežiūra, įsteigtas Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, vykdoma visuomenės sveikatos priežiūra, įgyvendinama Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros plėtros savivaldybės 2007-2010 m. programa, kurios tikslas - stiprinti gyventojų sveikatą: gerinti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą bendruomenėje, skatinti savivaldybėje teikti geros kokybės visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, organizuoti ligų prevencijos priemones. Programos priemonės - tobulinta socialinių darbuotojų, socialinių pedagogų kvalifikacija, kelta visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, gydytojų, slaugytojų bei kitų sveikatos priežiūros įstaigose dirbančių specialistų kvalifikacija, tobulinta pedagogų profesinė kvalifikacija. Vykdyta visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūros savivaldybėje plėtra. Organizuotos sveiko gyvenimo būdo ugdymo propagandos, akcijos renginiai,

bendruomenėse buvo vykdomas švietimas profilaktinių sveikatos tikrinimų klausimais. Vykdyta Maudyklių vandens kokybės stebėsenos 2009-2011 metų programa. Programos tikslas - nustatyti ir prižiūrėti maudyklių vandens kokybę, siekiant išsaugoti ir pagerinti maudyklių būklę, sudaryti saugias sąlygas žmonių sveikatai. 2010 m. sistemingai stebėta 3 maudyklių vandens mikrobiologinė ir cheminė tarša, buvo užtikrinta žmonių sauga nuo plintančių per vandenį ligų. Programai įgyvendinti skirta 4000 Lt. Tyrimus atliko Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Panevėžio skyrius. Maudyklių stebėseną buvo vykdoma maudymosi sezono metu (05-15 iki 09-15) atlikti 27 mikrobiologiniai ir cheminiai tyrimai. Informacija apie maudyklių būklę teikta rajono visuomenei, Higienos institutui. Vykdyta Valstybinė psichikos sveikatos strategijos įgyvendinimo 2008-2010 m. programa. Programos tikslas - sumažinti socialinę atskirtį, išplėsti socialinių paslaugų spektrą, sukurti socialinių ir viešųjų paslaugų teikėjų įvairovę. Programos priemonė - dienos centro įsteigimas VšĮ Rokiškio psichikos sveikatos centro patalpose. Įgyvendinta Valstybės alkoholio kontrolės programa. Programa atitinka Rokiškio rajono plėtros strateginio plano iki 2015 metų II prioriteto 2.7 tikslą „Sumažinti socialinę atskirtį, išplėsti socialinių paslaugų spektrą. Programos uždavinys - formuoti neigiamą visuomenės požiūrį į narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą, ypač rūpintis narkomanijos prevencija šeimoje, tarp vaikų ir jaunimo, diegti vaikams ir jaunimui sveiko gyvenimo vertybines nuostatas. Programos priemonės - rengti ir įgyvendinti bendras priemones, mažinančias psichoaktyvių medžiagų pasiūlą ir paklausą jaunimo pasilinksminimo vietose. Įgyvendinant programą buvo remti savivaldybės institucijų vykdomų narkomanijos prevencijos projektai, nevyriausybių organizacijų ir savitarpio pagalbos grupių veikla. Vykdyta Vaikų sveikatos stiprinimo 2008-2012 metų programa. Programos tikslas - plėtoti vaikų sveikatos stiprinimą, ugdyti vaikams sveikos gyvensenos įpročius, užtikrinti vaikų sveikatos stiprinimo prieinamumą. Programos priemonės - rengti ir įgyvendinti mokyklose vaikų ir jaunimo gyvenimo įgūdžių ugdymo priemonių planus, diegti bendrojo lavinimo mokyklose socialinio, pedagogo, logopedo, vaikų ir jaunimo sveikatos stiprintojo komandinio darbo įgūdžius. Įgyvendinant programą, buvo organizuojami kvalifikacijos tobulinimo seminarai mokinių sveikatos stiprinimo klausimais mokytojams, socialiniams darbuotojams, tėvams, sveikatos priežiūros specialistams.

VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

Siekiant užtikrinti įstatymais nustatytų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų savivaldybėje vykdymą ir geros kokybės visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą bendruomenėje, savivaldybės tarybos sprendimu TS-2.39 pritarta teikti savivaldybės biudžetinės įstaigos Rokiškio rajono savivaldybės biuro paraišką projektui „Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro infrastruktūros plėtra“ Europos Sąjungos struktūrinių fondų pagal 2007-2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 2 prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo, ir socialinė infrastruktūra“ priemonę VP3-2.1-SAM-11-R „Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūros savivaldybėse plėtra“. Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Kupiškio rajono savivaldybe dėl visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo Kupiškio savivaldybės gyventojams. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr.TS- 4.62 parengta „Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2010-2012 metų“ programa. Programos tikslas - sukurti nuolatinę Rokiškio rajono visuomenės sveikatos stebėsenos sistemą, kuria bus siekiama gauti išsamią informaciją apie rajono gyventojų sveikatos būklę, ją įtakančius veiksnius ir jų kitimo tendencijas bei jų pagrindu planuoti ir įgyvendinti visuomenės sveikatos prevencines priemones. Stebėsenos programą vykdė Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

Vykdam Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymą, Rokiškio rajono mero patvarkiu Nr.MV- 40 parengta Rokiškio rajono savivaldybės

asmenų būtinojo hospitalizavimo ir(ar) izoliavimo organizavimo tvarka, kuri reglamentuoja ligonių, asmenų, įtarimų, kad serga pavojingomis, ar ypač pavojingomis užkrečiamomis ligomis, asmenų, turėjusių sąlytį, ar šių ligų sukėlėjų nešiotojų būtinąjį hospitalizavimą ir (ar) būtinąjį izoliavimą. Administracijos direktoriaus įsakymu parengtas Gripo profilaktikos ir priešepideminių priemonių 2010-2011 metų planas, kuris nustato asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdant gripo ir ŪVKTI epidemiologinę priežiūrą bei su tuo susijusias informacijos teikimą.

2010 m. buvo įgyvendinama „Narkotikų ir narkomanijos, nusikalstamų veikų prevencijos ir kontrolės 2009-2011 metų programa“. Programos tikslų ir priemonių plano įgyvendinimas padės pasiekti teigiamų rezultatų nusikaltimų prevencijos ir kontrolės srityje, apribos narkotikų ir kitų svaigųjų medžiagų vartojimą tarp vaikų ir jaunimo. Bus sustiprinta sveikos gyvensenos motyvacija bei susiformuotas atsakingas požiūris į savo ir bendruomenės sveikatą. Programai įgyvendinti 2010 m. skirta 14 tūkst.Lt. Švietimo įstaigose, įgyvendinant psichoaktyviųjų medžiagų prevenciją, vykdytos programos: „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencija“, patvirtinta švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK- 494, „Zipio draugai“ – ankstyvosios prevencijos ir socialinio emocinio ugdymo programa 5-7 metų vaikams, „Gyvenimo įgūdžių ugdymo programa“ (pradinės klasės 5 ir 8 kl.), „Gyvai“ (UNPLUGGED) – tabako, alkoholio ir narkotinių medžiagų vartojimo prevencijos programa 12-14 metų mokiniams, „Linus - pagalba vaikams“- psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programa 6-12 (15) metų, „Sniego gniūžtė“- psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir socialinių įgūdžių programa 8-12 kl. mokiniams, „Paauglystė kryžkelės“ – Lions Qest gyvenimo įgūdžių ugdymo programa 5-8 klasių mokiniams, kaip nuo narkomanijos apsaugoti „Svajonių „ mokyklą“, skirta ŽIV/AIDS prevencijai, 7-10 kl. Mokiniams bei kitos programos. Sukaupta medžiaga ir ruošiami standai alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijai. Atlikti anketiniai tyrimai: „Alkoholinių gėrimų vartojimas“, buvo vykdoma rūkančių mokinių stebėseną, individualus klasės auklėtojo, socialinių pedagogų darbas su mokiniais. Vykdamas Triukšmo valdymo 2004 m. spalio 26 d. Nr. IX- 2499 įstatymą, savivaldybėje parengti 3 įsakymai dėl triukšmo šaltinio trukmės prailginimo, buvo įgyvendinamas Rokiškio rajono savivaldybės triukšmo prevencijos veiksmų planas 2008-2013 m. Atlikti akustiniai triukšmo matavimo tyrimai ir jų higieninis įvertinimas 3 Rokiškio rajono gimnazijose. Tyrimams atlikti skirta 350 Lt. Akustinius triukšmo matavimus atliko Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Panevėžio skyrius. Triukšmo valdymo informacija- ataskaita teikta Valstybiniam aplinkos sveikatos centrai, Triukšmo prevencijos tarybai.

Rokiškio rajono savivaldybės triukšmo tyrimo vietovės ir tyrimų rezultatai (matavimai atlikti pertraukos metu, sporto salėje pamokų metu)

Tyrimo vieta	Matavimo vieta	Triukšmo ribinis dydis HN 33:2007	Rezultatas
Romuvos gimnazija, Taikos g. 17, Rokiškis	I a. koridorius	85-90	79
	valgykla	80-85	82
Juozo Tūbelio gimnazija, P.Širvio g. 2, Rokiškis	I a. koridorius	85-90	84
	Valgykla	80- 85	78
	Sporto salė	85-90	85

Juozo-Tumo Vaižganto vidurinė mokykla, M. Riomerio g.1, Rokiškis	I a. koridorius	85-90	79
	II a. koridorius	85-90	81

Parengta ir įgyvendinama „Rokiškio rajono savivaldybės vaikų ir jaunimo 2008-2010 m. socializacijos programa“. Programos tikslas - kurti saugią ir sveiką ugdymo (-si) ir socializacijos aplinką. Programos uždaviniai: ugdyti vaikų ir jaunimo sveiką gyvenimą; ugdyti vaikų ir jaunimo psichologinį atsparumą žalingiems aplinkos veiksniams; laiduoti saugias ugdymo(-si) ir socializacijos sąlygas. Programos įgyvendinimui naudotos priemonės: rengti ir įgyvendinti mokyklose vaikų ir jaunimo gyvenimo įgūdžių ugdymo priemonių planai, diegti bendrojo lavinimo mokyklose socialinio, specialiojo pedagogo, logopedo, vaikų ir jaunimo sveikatos stiprintojo komandinio darbo įgūdžiai. Organizuoti kvalifikacijos tobulinimo seminarai mokinių sveikatos stiprinimo klausimais mokytojams, socialiniams darbuotojams, tėvams bei sveikatos priežiūros specialistams. Programai įgyvendinti skirta 16 tūkst. Lt.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtintą Mokinių maitinimo organizavimo bendrojo lavinimo mokyklose tvarkos aprašą, Rokiškio rajono tarybos sprendimu Nr.TS-8.130 bendrojo lavinimo mokyklų direktoriai įgalioti būti atsakingi už mokinių maitinimo organizavimą ir mokinių maitinimo organizavimo bendrojo lavinimo mokyklose tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimą.

VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ

2010 m. sveikatinimo veikloje dalyvavo 11 bedruomenių bei seniūnijų, 19 Rokiškio rajono visuomeninių organizacijų. Šios organizacijos rengė įvairius projektus, skirtus sveiko gyvenimo būdai propaguoti, sveikai aplinkai kurti ir kt. (žr. XI skyrių).

Raudonojo kryžiaus draugijos Rokiškio komiteto jaunimo lyderiai vykdė ŽIV/AIDAS akcijas, informuodami rajono jaunimą apie ligų plitimo kelius, organizavo renginį pasaulinei AIDS dienai paminėti, organizavo pirmos pagalbos mokymus moksleiviams. Rokiškio klubas „Artritas“ vykdė prevencinę sąnarių skausmo programą, kurios metu buvo organizuojami seminarai „Padėk sau“ psichologo paskaitos bei konsultacijos, organizuojami savimasažo kursai, įvairios išvykos, teikiama ortopedinė pagalba. Šiandien klubas vienija 130 žmonių, turinčių judėjimo negalę. Cukralige sergančiųjų rajono diabetikų klubas „Rokiškis“ siekė išsiaiškinti kuo daugiau žmonių, sergančių diabetu, bet dar nežinančių apie savo ligą, mokė, kad diabetu sergantieji sugebėtų kuo ilgiau išvengti komplikacijų ir ilgiau išliktų darbingi, vedė mokymus. Klubas „Rokiškis“ organizavo užsiėmimus, seminarus, mokymus, į kuriuos buvo kviečiami gydytojai endokrinologai, neurologai. Organizavo akcijas, kurių metu metu buvo tikrinamas gliukozės kiekis kraujyje, vyko į susitikimus dalintis informacija su Daugpilio diabeto klubo nariais, rašė staripsnius. Ekologų klubas „Medeina“, kovodamas su žalingais įpročiais, aktyviai dalyvavo prevencinėje programoje. Savivaldybės švietimo centras aktyviai buvo įsijungęs organizuojant seminarus mokiniams lytinio švietimo klausimais, organizavo seminarus apie efektyvią smurto ir patyčių prevenciją šeimoje ir mokykloje rajono ugdymo įstaigų darbuotojams (klasių vadovams, socialiniams darbuotojams, psychologams, vadovams), tėvams. Prevencinio darbo koordinavimo grupė koordinavo socialinio ugdymo, reabilitacijos, prevencijos ir kitų prevencinių programų įgyvendinimą savivaldybėje, teikė metodinę, informacinę, konsultacinę ir dalykinę pagalbą mokyklų prevencinio darbo grupėms.

Rokiškio rajono neįgaliųjų draugija organizavo neįgaliesiems prieinamumą kultūrinei bei sportinei veiklai, rūpinosi laisvalaikio užimtu, lavino socialinius įgūdžius, tenkino su sveikata susijusius interesus bei savarankiškus poreikius, rūpinosi dializuojamais ligoniais. Jiems suteikta 1728 transporto paslaugos, organizuota 12 pokalbių, 14 kartų teikta psichologinė pagalba. Draugija teikė pagalbą neįgaliesiems gaunant priežiūros (pagalbos) tikslinę kompensaciją. Rajono neįgaliųjų sporto klubas „Olimpas“ rengė šaškių ir šachmatų rungtis, organizavo sportines varžybas, išvykas su baidarėmis.

Regėjimo negalę turinčių asmenų dienos centras vykdė projektą „Žmonių su regėjimo negalia integracija į visuomenę“. Projekto tikslas - organizuoti neįgaliesiems prieinamumą kultūrinei bei sportinei veiklai, rūpintis laisvalaikio užimtumu, siekiant efektyvesnės silpnaregių integracijos į visuomenę. Žmonių su psichine negalia klube „Langas“, įsikūrusio Rokiškio psichiatrijos ligoninės užimtumo ir socialinės reabilitacijos centre, teikiama socialinė pagalba sutrikusios psichikos žmonėms bei jų šeimos nariams, organizuojamas užimtumas bei laisvalaikis. Rokiškio psichikos sveikatos centre įsikūrusios savipagalbos grupės tikslas - suteikti abipusę pagalbą, skatinti pokyčius, iškelti aiškias problemas, suteikti geresnę savijautą, sumažinti negalią ir išmokyti geriau gyventi, sukurti galimybę asmeniniam vystimuisi, geriau suprasti žmones, sergančius psichine liga. Pedagoginės psichologinės tarnyba rengė ir įgyvendino prevencijos ir kitas programas, padedančias veiksmingiau ugdyti specialiųjų ugdymosi poreikių, psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčius asmenis, sumažinti specialiosios pagalbos poreikį, išvengti psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų ar jas spręsti. Rajono gyventojų fizinės ir dvasinės sveikatos gerinimu rūpinosi sporto klubai „Senas grafas“, „Sveikatos klubas“, Dziudo ir sambo klubas „Toris“, Rokiškio rajono Pandėlio gimnazijos specialiojo ugdymo skyrius.

Socialinės paramos ir sveikatos skyrius stengėsi tinkamai išnaudoti bendruomenėse socialinės rūpybos, slaugos paslaugų namuose ir lankomosios priežiūros išteklius. Rokiškio psichikos sveikatos centre įsikūrusios savipagalbos grupės tikslas - suteikti abipusę pagalbą, skatinti pokyčius, iškelti aiškias problemas, suteikti geresnę savijautą, sumažinti negalią ir išmokyti geriau gyventi, sukurti galimybę asmeniniam vystimuisi, geriau suprasti žmones, sergančius psichine liga.

Panevėžio apskrities epilepsija sergančiųjų draugija „Epilepsis“ organizavo seminarus rajono gyventojams, sergantiems epilepsija. Pedagogams, socialiniams darbuotojams bei sveikatos priežiūros specialistams buvo organizuojami mokymai epilepsijos klausimais.

Vykdamas teisės pažeidimų prevenciją buvo organizuojami susitikimai su policijos pareigūnais: „Būk saugus kelyje“, klasių išvykos į policijos komisariatą, pokalbiai klasėse apie teisių pažeidimus. Vyko krepšinio turnyrai, viktorinos mokyklose. Policijos komisariatas organizavo vasaros jaunimo užimtumo stovyklas.

VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS

INFORMACIJA APIE MOKYKLAS IR MOKINIŲ SKAIČIŲ

Savivaldybės sprendimas dėl etatų įvedimo		Už sveikatos priežiūros mokyklose paslaugų teikimą atsakinga (-os) institucija (-os) ar įstaiga (-os)	Mokyklų skaičius		Mokinių skaičius	
Data, Nr.	Skirta etatų		steigėja – savivaldybė	kitų steigėjų	steigėja – savivaldybė	kitų steigėjų
1	2	3	4	5	6	7
2009 01-30 TS- 1.8	9	Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	19	1	4944	92

SVEIKATOS PRIEŽIŪRĄ MOKYKLOSE VYKDANTYS SPECIALISTAI

Specialistų etatų skaičius	Specialistų skaičius	Specialistų pasiskirstymas pagal užimamą etatą				Specialistų išsilavinimas (specialybė)		
		1 ir daugiau	0,5–1	iki 0,5	pagal priedą	visuomenės sveikatos	slaugytojos	kita
1*	2*	3*	4*	5*	6*	7	8	9
5,5	7	3	4	-		-	7	-
Gyvenamosios vietovės, turinčios 3000 ir daugiau gyventojų 3 et.	3	-	4	-		-	3	2
Gyvenamosios vietovės, turinčios mažiau kaip 3000 gyventojų 2,5 et.	4		3	-	3	-	2	3

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS MOKYKLOSE FINANSAVIMAS

Skirta lėšų (litais)		Savivaldybės išsipareigota skirti lėšų (litais)	Panaudota lėšų (litais)		Panaudotų lėšų paskirstymas (litais)			
Privalomojo sveikatos draudimo fondas	Savivaldybės biudžetas		Privalomojo sveikatos draudimo fondas	savivaldybės biudžetas	darbo užmokesčiai	mokesčiams	medikamentams (tvarsliava)	kitai veiklai
1	2	3	4	5	6	7	8	9
122900,00	58100,00	58100,00	122900,00	58100,00	122800,92	38735,18	-	19.463,9

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS MOKYKLOSE VEIKLOS RODIKLIAI

Užregistruota mokinių apsilankymų	Apsilankymų pasiskirstymas pagal priežastį			Sveikatinimo veikla		
	Pas sveikatos priežiūros specialistą mokykloje	pirmoji pagalba	konsultacijos	kita	vykdyta programų	organizuota renginių
1	2	3	4	5	6	7
9705	3025	3129	3608	13	358	9811

IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS

Sveikatos priežiūros mokyklose finansavimo programai iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų skirta 122 900 Lt, mokinių Sveikatos priežiūros mokyklose finansavimo programai vykdyti 2010 m. savivaldybė skyrė 58 100,00 tūkst. Lt.

Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms vykdyti iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto savivaldybei skirta 22.545 Lt iš aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2010 m. savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai vykdyti skirta 71.630,80 Lt.

Biudžetinės įstaigos Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro veiklai savivaldybė skyrė 11,8 tūkst. Lt, Lietuvos Respublikos Sveikatos ministerija 33,3 tūkst. Lt.

Vaikų vasaros poilsio socializacijos projektų veiklai savivaldybė skyrė 16 tūkst. Lt, nemokamam vaikų maitinimui vasaros stovyklose skirta 19 tūkst. 484 Lt.

Sveikatos ministerija ir ES struktūrinių fondų lėšos 385.766,30 Lt. skirtos projektui „Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės biuro infrastruktūros plėtra“

X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

Atsižvelgiant į savivaldybės visuomenės sveikatos rodiklius, šiuo metu vykdomą sveikatos politiką ir parengtas nacionalines programas, 2011 metų savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros veikla bus vykdoma šiomis prioritetinėmis kryptimis:

Sveikos gyvensenos ugdymas, sveikatos žinių populiarinimas.

Infekcinių ir neinfekcinių ligų prevencija.

Traumų prevencija .

Onkologinių ligų prevencija.

Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir gerinimas.

Psichinės sveikatos gerinimas, socialinis neįgaliųjų sveikatinimas.

Sveikatai palankios aplinkos kūrimas.

Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija.

**XI . SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS
PRIEMONIŲ VYKDYMAS**

1. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltiniai	Surinkta lėšų (Lt)
1	2	3
1.	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	71630,80
2.	Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšos	22545,00
Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje		16735,15
Iš viso		110910,95

2. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS

ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS

Eil.Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų skaičius	Vertinimo skaičius		Skirta lėšų (Lt)	Panaudota lėšų (Lt)
			planuota	įvykdyta		
1	2	3	4	5	6	7
1.	Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktika ir kontrolė	4	10	8	7245	7245
2.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir kontrolė	3	9	8	3 950	3950
3.	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija	6	10	9	7600	8600
4.	Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencija	4	10	9	6 500	6 500
5.	Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas	8	10	10	7 900	7 900
6.	Sveikatos priežiūra mokyklose	4	10	10	3 600	3 600
7.	Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas	6	10	8	12 400	13 400
8.	Burnos ertmės organų ligų profilaktika	2	10	10	1000	1000

9.	Bendruomenės sveikatos stiprinimo, sveikatos mokymo, sveikatos žinių populiarinimo ir visuomenės sveikatos propaganda	9	10	9	8 450	9 200
1	Gyvenamosios aplinkos sveikatinimas	1	10	10	3000	300
1	Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną	1	10	10	4000	4000
1	Triukšmo prevencija	1	10	10	350	350
1	2	3	4	5	6	7
1	Prevencinė medicina	6	10	9	20 000	20 000
1	Neįgaliųjų socialinė integracija	5	10	8	7 200	7 200
1	Pirmosios pagalbos mokymai	1	10	10	900	900
Iš viso		61 Iš viso panaudota lėšų			94 145	94 145

**3. SAVIVALDYBĖS BENDRUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMAS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS
2010 METŲ PROGRAMOS LĖŠOMIS**

E il.N r.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių apibūdinimas	Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių gautos naudos apibūdinimas
1	2	3	4
1.	Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktika ir kontrolė	Rajono gyventojai, bendruomenės Rizikos grupė (žmonės virš 40 metų turintys antsvorį, padidėjusį kraujospūdį ir kt.) Švietimo įstaigų vaikai, mokiniai	<p>Vyko gyventojų endoskopinis ištyrimas, apžiūros, konsultacijos, mokymai, virškinamojo trakto patologijos klausimais.</p> <p>Endoskopu iširti 200 rajono gyventojai, 45 asmenys nusiųsti papildomam gydytojų specialistų konsultacijoms. Kas ketvirtį rengti mokymai, kartą per mėnesį vyko paskaitos, gyventojams išdalintos skrajutės su profilaktine medžiaga.</p> <p>Organizuoti renginiai, mokymai, skaitytos paskaitos apie širdies ir kraujagyslių ligas, viršsvorio reguliavimą, diabetą bei jo komplikacijas, apie gliukozės matavimo svarbą. Organizuoti diabetikų klubo susirinkimai, seminarai, mokymai dalyvaujant įvairių sričių gydytojams,organizuotos diabeto mokymo stovyklos, akcijos „Gliukozės matavimai ir rezultatų aptarimas“.</p> <p>Dėl širdies ir kraujagyslių ligų patikrinta 3445 gyventojai, akcijų metu 450 rajono gyventojui pamatuotas gliukozės kiekis kraujyje, 54 nustatytas padidėjęs gliukozės kiekis, jiems patarta kreiptis į šeimos gydytojus.</p> <p>Organizuotos paskaitos, diskusijos, viktorinos su policijos pareigūnais, kurių metu vyko mokymai, kaip saugiai elgtis gatvėje ir išvengti traumų organizuotos sportinės žaidynės.</p>

		Rajono klubo „Artritas“ nariai	Teiktos konsultavimo, informavimo paslaugos. Organizuoti savimasažo, gydymosi manštos, savipagalbos kursai, seminarai, teikta ortopedinė paslauga. 95 rajono „Artrito“ klubo nariams organizuoti mokymai.
2.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir kontrolė	Mažas pajamas gaunančios ir socialinės rizikos šeimos Ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai, rajono gyventojai Mokiniai, mokytojai, bendruomenės nariai.	<p>Vykdyta niežų, pedikulozės ir blusų prevencija, kontrolė ir gydymas.</p> <p>Rajono mokyklose, švietimo įstaigose atlikti profilaktiniai tikrinimai dėl pedikulozės. Vaikai mokyti higienos įgūdžių, mokyklose parengti informaciniai standai.</p> <p>Vykdyti mokymai, viktorinos, išplatinta metodinė medžiaga, organizuotos švietėjiškos akcijos, piešinių-plakatų konkursas, vaidybiniai etiudai ŽIV/ AIDS tema.</p>
3.	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija	Vaikų globos namų auklėtiniai	<p>Globos namų auklėtiniai buvo įtraukti į prevencinę veiklą kovai su žalingais įpročiais bei sveikos gyvensenos įgūdžių sustiprinimui. Suburta prevencinė vakų grupė, kuri kartu su projekto vadovėmis vykdė psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevenciją globos namuose. Jie rengė konkursus, viktorinas, organizavo susitikimus su policijos pareigūnais, sportavo, vyko į pažintines ir poilsines išvykas. Vaikams buvo organizuojami socialinių įgūdžių užsiėmimai, skatinantys gebėjimą atsispirti vartoti psichoaktyvias medžiagas.</p> <p>Rokiškio rajono mokyklose buvo rengiami užsiėmimai, viktorinos,</p>

		<p>Vaikai, jaunimas, tėvai, mokytojai</p>	<p>konferencijos, demonstruojami videofilmai, vykdomos prevencinės programos, rodomi vaidybiniai etiudai žalingų įpročių prevencijos temomis.</p> <p>Projekto metu vaikai buvo konsultuojami įvairiais jiems rūpimais klausimais, mokomi geriau pažinti ir įveikti savo psichologines problemas, ugdomas pasitikėjimas savimi ir gebėjimas atsispirti vartoti psichoaktyvias medžiagas. Buvo informuojami, kur kreiptis pagalbos, iškilus problemoms, supažindinti apie Lietuvoje veikiančias Pagalbos linijos vaikams, narkologijos pagalbos centrus. Tėveliai, mokyklų pedagogai, socialiniai darbuotojai buvo konsultuojami, kaip atpažinti psichoaktyvias medžiagas vartojančius vaikus bei jiems suteikti pagalbą.</p> <p>Organizuotos stovyklos su prevencinės grupės policijos pareigūnais, socialiniais darbuotojais, buvo rengiami užsiėmimai, mokymai diskusijos su mokyklų psichologais diskusijos, psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijai.</p>
		<p>Socialinės rizikos šeimoje augantys vaikai</p>	

4.	Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencija	<p>Švietimo įstaigų darbuotojai</p> <p>Socialiniai vaikai darbuotojai, jaunimas, bendruomenė</p> <p>Savipagalbos grupės nariai</p> <p>Vaikai, jaunimas, bendruomenė</p> <p>Ikimokyklinio amžiaus</p>	<p>Rengti seminarai apie smurto ir patyčių prevenciją šeimoje ir mokykloje.</p> <p>Paruošta kilnojama dokumentų paroda „Niekas neturi teisės tave skriausti“, kuri keliavo po rajono bibliotekas. Parodoje – dokumentai apie smurto, savižudybių, patyčių prevenciją, psichoaktyvių medžiagų varojimą. Čia pateikti adresai, patarimai, kur kreiptis, ieškoti pagalbos, kaip lengviau įveikti krizes, psichologines problemas, psichologinį smurtą.</p> <p>Seniūnijose organizuotos psichinės sveikatos stiprinimo dienos, kurių metu skaitytos paskaitos, vyko mokymai, buvo tęsiamas seminarų ciklas, kaip atpažinti gresiančios savižudybės požymius. Organizuota psichologinių konsultacijų dienos, išleistas ir išplatintas lankstinukas „ Kaip suprantame psichinę sveikatą“, rašyti rašiniai.</p> <p>Suteikta socialinė – psichologinė pagalba: rengti mokymai, formuojant pozityvų požiūrį į save ir išgyvenamus jausmus, mokyta streso įveikimo ir savikontrolės įgūdžių. Organizuotas užimtumas, išvykos į teatrus, naudota muzikos terapija. Dalyvavo 25 tikslinės grupės nariai.</p> <p>Suteikta teorinių žinių ir praktinių įgūdžių apie sveiką gyvenseną. Organizuotos sporto šventės bendruomenėse, mokinių vasaros poilsio-sveikatingumo stovyklos, kurių metu propaguotas aktyvus gyvenimo būdas, formuojant sveikos gyvensenos įgūdžius ir vertybines nuostatas, suteiktos žinios apie narkotikų, kvaišalų žalą organizmui, kūno kultūros ir sporto reikšmę žmogaus sveikatai. Organizuotos sveiko maisto savaitės.</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo įstaigos įgyvendino sveikatinimo programas. Vyko vaikų sveikos gyvensenos įgūdžių mokymas, sportinės varžybos, viktorinos,</p>
----	--	--	--

		vaikai	perleikta teorinė ir praktinė informacija apie judėjimą, sportą, grūdininimą, sveiką mitybą.
6.	Sveikatos priežiūra mokyklose	Mokyklų visuomenės sveikatos specialistai, vaikai, jaunimas	Rajono mokyklose buvo organizuoti 300 sveikatinimo renginiai, vykdyta 13 sveikatos programų.
7.	Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas	Bendruomenė (vaikai, jaunimas, suaugusieji)	Organizuoti sportiniai renginiai, mokslievių aerobikos varžybos, grupiniai jogos užsiėmimai, stovyklos, paskaitos, susitikimai su visuomenės sveikatos specialistais, skatinant sveiką gyvenseną, gilintos žinios apie žalingus įpročius, ištraukiant kuo daugiau bendruomenės narių į sveikatinimo veiklą.
8.	Burnos ertmės organų ligų profilaktika	Ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai, tėvai,	Gydytoja odontologė mokė burnos higienos įgūdžių: vykdė mokymus, kaip prižiūrėti, valyti dantis, kaip pasirinkti dantų valymo pastą. Išleistas lankstinukas „Kaip valyti dantukus“.
9.	Bendruomenės stiprinimo, sveikatos mokymo, sveikatos žinių populiarinimo ir visuomenės sveikatos propaganda	Bendruomenių nariai	Organizuoti sportiniai renginiai, maudynės, mankštos, konkursai, susitikimai skatinant sveiką gyvenseną, sveikatos stiprinimo galimybes, gilinant žinias apie žalingų įpročių žalą, ištraukiant kuo daugiau bendruomenės narių į sveikatinimo veiklą. Bendruomenės nariai įgijo teorinių žinių ir praktinių įgūdžių sveikatai stiprinti ir palaikyti, dalijosi patirtimi prie arbatos, sveiko maisto patiekalų stalo, studijavo literatūrą. Kaimo bendruomenė ir jaunos šeimos gavo daugiau žinių apie tarpusavio santykius šeimoje, vaikų auklėjimą, buvimą kartu, gavo savišvietos įgūdžių, turinčiai praleido laisvalaikį, jaunimas sustiprino pasitikėjimą savimi.
10.	Gyvenamosios aplinkos sveikatinimas	Vaikai, jaunimas bendruomenė	Organizuoti mokymai apie geriamo vandens kokybę. Tirta nitritų ir nitratų kiekis šuliniuose. Pakartotinai ištirti 29 šuliniai, kuriuose buvo viršytos nitratų normos. Atlikus pakartotinius tyrimus nustatyta, kad 21 šulinyje nitratų normos sumažėjusios, o 11 šulinių nitratų kiekis viršijo normą (daugiau nei 50 mg/l) 2010 m. atliktuose vandens tyrimuose nitritų nerasta. Nitritų ir nitratų kiekis tirtas užaugintose daržovėse (iš viso ištirtos 159 daržovės).
11.	Savivaldybės visuomenės sveikatos	Rajono gyventojai	Stebėta 3 maudyklų vandens mikrobiologinė ir cheminė tarša, buvo užtikrinta žmonių sauga nuo plintančių per vandenį ligų. Informacija apie maudyklių

	stebėsena		mikrobiologinę ir cheminę taršą teikta visuomenei ir Higienos institutui.
1 2.	Triukšmo prevencija	Rajono gimnazijos, bendruomenė	3 Rajono gimnazijose atlikti akustinio triukšmo matavimo tyrimai. Informacija pateikta mokyklų bendruomenėms. Išplatinti lankstinukų apie neigiamą triukšmo poveikį žmogaus sveikatai.
1 3.	Prevencinė medicina	Rajono gyventojai	Rajono gyventojai informuoti apie vykdomus profilaktinius patikrinimus. Programų tikslas - suteikti kuo daugiau informacijos apie onkologines ligas ir sumažinti rajono gyventojų susirgimus onkologinėmis ligomis. Profilaktiškai patikrinta asmenų: dėl gimdos kaklelio susirgimų – 940; dėl krūties vėžio – 353; dėl priešinės liaukos vėžio – 1550; dėl širdies ir kraujagyslių ligų – 2745; dėl storosios žarnos vėžio – 21; ŽPV tyrimas – 38; dėl hemolitinio BG streptokoko – 37
1 4.	Neigaliųjų socialinė integracija	Moterys 25 - 60 metų Rajono neigalieji	Bendradarbiauta su „Nedelsk“ projekto organizatoriais. 173 moterys išklausė onkologinio švietimo paskaitas. Akcija vykos kaimo bendruomenėse. Organizuota kultūrinė bei sportinė veikla, lavinti socialiniai įgūdžiai, teiktos paslaugos dializuojamiems ligoniams. Viso suteikta 1728 transporto paslaugos, vyko 12 pokalbių, 14 kartų teikta psichologinė pagalba. Organizuotos stovykos, išvykos į teatrus, koncertus.

**4. INFORMACIJOS APIE SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS
2010 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINTAS PRIEMONES SKLAIDA**

Eil. Nr.	Informavimo ir viešinimo priemonės pavadinimas	Įgyvendintų informavimo ir viešinimo priemonių skaičius	Paviešintų savivaldybės sveikatos programų skaičius	visuomenės
1	2	3	4	
1.	Populiarinimas ir informavimas per televiziją, radijo kanalų, spaudą ir ktas masinio informavimo priemonės	30	15	
2.	Informaciniai ir mokomieji renginiai, parodos, konferencijos, seminarai, konkursai, stendai patalpose, paskaitos.	120	1	
3.	Pranešimai, kiti dokumentai programų rengėjams ir vykdytojams	10	1	
4.	Savivaldybės interneto tinklalapis	5	5	
5.	Popieriniai ir elektroniniai leidiniai (plakatai, lankstinukai, skrajutės, kitos priemonės)	600	-	
6.	Aiškinamieji ir informaciniai stendai	10	4	
7.	Kilnojama dokumentų paroda	3	1	

**5. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS 2010 METŲ PROGRAMOS
ADMINISTRAVIMO TOBULINIMAS**

Ei 1. N r.	Problemos, susijusios su savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos administravimu	Pasiūlymai, kaip patobulinti savivaldybės visuomenės sveikatos programų rengimą, finansavimą ir įgyvendinimą
1	2	3
1.	Dėl didelio sveikatos programų pareiškėjų skaičiaus bei lėšų poreikio ne visoms programoms pagal prašomos programos poreikį skirtas finansavimas.	Parengta nauja Visuomenės sveikatos programų vertinimo tvarka, atrankos kriterijai.